

ROGALAND
BRANN OG REDNING IKS

Sammen for en trygg og sikker framtid

Internkontroll i borettslag, sameie og vel

Tore Magnus Andersen
Branninspektør
Forebyggende, seksjon tilsyn

Innleggets innhold

Brannforebyggende arbeid gjennom internkontroll

- Styrets ansvar og plikter
- Mål for HMS arbeidet
- Kartlegging av uønsket hendelse - BRANN
- Oppfølging
- FDV-dokumentasjon
- Bygningsmessige endringer

Ansvar

- HMS – arbeid er lovpålagt gjennom Internkontrollforskriften.
- Forskriften gjelder for alle virksomheter.

- Denne er også gjeldene for borettslag, sameier og vel, representert ved styret.
- Styret har ansvar for den totale bygningsmassen og fellesarealene.
- Beboerne selv har et hovedansvar i egen bolig

NB! Styret har informasjonsplikt til beboere om forhold som har med HMS å gjøre

Styrets oppgaver

For å tilfredsstille internkontrollforskriftens §5, må styret gjøre følgende:

- Fastsette mål for HMS – arbeidet.
- Kartlegging - Kartlegge ulykker og uønskede hendelser (risikovurdering)
- Planlegging - Utarbeide planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.
- Oppfølging - Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp forebygge overtredelser

Fastsette mål

- Det finnes mange måter å fastsette et mål, men husk at alle skal forstå hva målet/målene gjelder og målet/målene bør være realistiske og forsvarlige.

Eksempel:

1. Boligselskapet skal ikke ha ulykker som medfører alvorlig personskade i fellesarealer.
  2. Boligselskapet skal ikke ha uønskede hendelser som medfører større materielle skader
- Når det foreligger oversikt over farer og problemer, må det settes konkrete mål.

Brannforebyggende arbeid gjennom internkontroll

- Hva kan forårsake brann?
- Hvilke mulige brannkilder finnes?

- Vurder rom for rom, areal for areal
- De fleste branner i boligkompleks starter i boenheten

- Hvordan er spredningsfaren til fellesareal eller andre boenheter?
- Hvilke branntekniske barrierer finnes i boligblokken?

ROS-analyse

EKSEMPEL RISIKOVURDERING MED TILHØRENDE HANDLINGSPLAN OG SYSTEMATISK OVERVÅKING

RISIKOVURDERING											
RISIKOREDUSERENDE HANDLINGSPLAN											
SYSTEMATISK OVERVÅKING											
Ønsket hendelse/ hva kan skje/Risiko	Årsaker	Sannsynlighet	Konsekvenser (for personer, miljø, materieil)	Risikoanalyse	Tiltak/barrierer sannsynlighetsreducerende	Tiltak/barrierer konsekvensreducerende	Ansvarlig for gjennomføring av tiltak	Tidsfrist for tiltak	Status	Signatur for utført	Vurdering av effekt av tiltak for å reducere risiko.
Brann	EKSEMPLER: * Påsatt brann * Bruk av levende lys * Elektrisk feil (teknisk feil) * Elektrisk feil (feil bruk) * Tørrkoking * Gass eksplosjon * Sprinkleranlegg ute av drift * Utette branncellebegrensende vegger	Kvalitativ/kvantitativ vurdering. F.eks. Meget sannsynlig/3 (se matrise under)	Kvalitativ/kvantitativ vurdering. F.eks. Middels konsekvens/2 (se matrise under)	EKSEMPEL: Kvalitativ vurdering: Risikoen for brann forårsaket av påsatt brann er mindre sannsynlig men konsekvensene vil være meget kritiske. Kvantitativ vurdering: 2 x 4 = 8 = kategori gul (se tabell under) - behov for innføring av risikoreduserende tiltak	EKSEMPLER: * Hjelpemidler etter behov, f.eks. timere, innlåsning av søppel etc. * Kjemikaliehåndtering * Vedlikeholdssystem/HMS-plan * Avvikssystem * Skriftlige prosedyrer for: -Unormal og varierende risiko (eks. varme arbeider) -Avviksbehandling -Årlig systematisk gjennomgang av IK -Andre lokale sikkerhetsrutiner *Sakkyndige kontroll av sikkerhetsinnretninger, rømningsveier etc *Egenkontroll	EKSEMPLER: * Øvelser og opplæring (hvem gjør hva i en reell situasjon) * Samordningsavtale (hvilken virksomhet gjør hva i en reell situasjon) * Håndslukker, brannslange, brannalarmanlegg etc. * Byggeteknisk; brannseksjoner, brannceller, branndører etc * Direktekobling brannvesenet	(navn/tittel)	(dato)	(Hva er gjort. Hvis avvik fra handlingsplan skal dette begrunnes.)		(En systematisk gjennomgang og vurdering av hvor godt virksomhetens Internkontrollsystem fungerer i praksis utføres jevnlig (minimum årlig og ved endring av risiko). Risikovurderingen er en del av vurderingen. Restrisiko etter tiltak må ses i forhold til virksomhetens målsetting og risikoakseptkriterier; er det OK eller må det settes inn flere tiltak?).

Sannsynlighet & konsekvens

Typisk eksempel på hvordan man kan definere sannsynlighet.

Betegnelse	Forklaring
1	Lite sannsynlig Sjeldnere enn en hendelse pr 100 år
2	Mindre sannsynlig 1 gang pr. 10 år
3	Sannsynlig 1 gang per år eller oftere
4	Meget sannsynlig 1 gang per måned eller oftere
5	Svært sannsynlig 1 ganger per uke eller oftere

Eksempel: En typisk konsekvensmatrise kan se slik ut.

Betegnelse	Personer	Miljø	Materielle verdier /økonomiske tap
1	Ufarlig Ubetydelig personskade	Ubetydelige miljøskader	Ubetydelige skad. materiell, tap under 10 000,-
2	Farlig Mindre personskader fravær <2 d	Mindre miljøskader. Bot	Mindre materielle skader, <1 00 000
3	Kritisk Betydelig personskade, fravær >2 d	Betydelige skader på miljøet. Oppslag i lokalavis	Betydelig materielle skader >100 000
4	Meget kritisk Kan resultere i død	Alvorlige skader på miljøet. Regionalviser	Alvorlige materiell skader <1 000 000
5	Katastrofalt Kan resultere i mange døde	Svært alvorlige skader på miljøet. Landsd-media, TV	Fullstendige mater. Ødelegg. skader over 1 000 000,-

Risikomatrise

		Konsekvens				
		A Ufarlig	B En viss fare	C Farlig	D Kritisk	E Svært kritisk
Sannsynlighet	5 Svært sannsynlig					
	4 Meget sannsynlig					
	3 Sannsynlig					
	2 Mindre sannsynlig					
	1 Lite sannsynlig					

Risikoakseptkriterier	
Nivå	Tiltak
Høyt	Rødt er ikke akseptabelt og risikoreducerende tiltak må iverksettes umiddelbart
Middels	Gult indikerer behov for innføring av risikoreducerende tiltak
Lavt	Grønt indikerer akseptabel risiko. Innføring av tiltak bør vurderes der det åpenbart vil gi gode effekter.

Oppfølging – Styremøte

- Er risikovurderingen med tilhørende planer fulgt opp?
- Er det nye risikoforhold som må vurderes?
- Er det rutiner og planer som kan gjøres annerledes?
- Er serviceavtaler for branntekniske installasjoner på plass?
- Andre forbedringer?

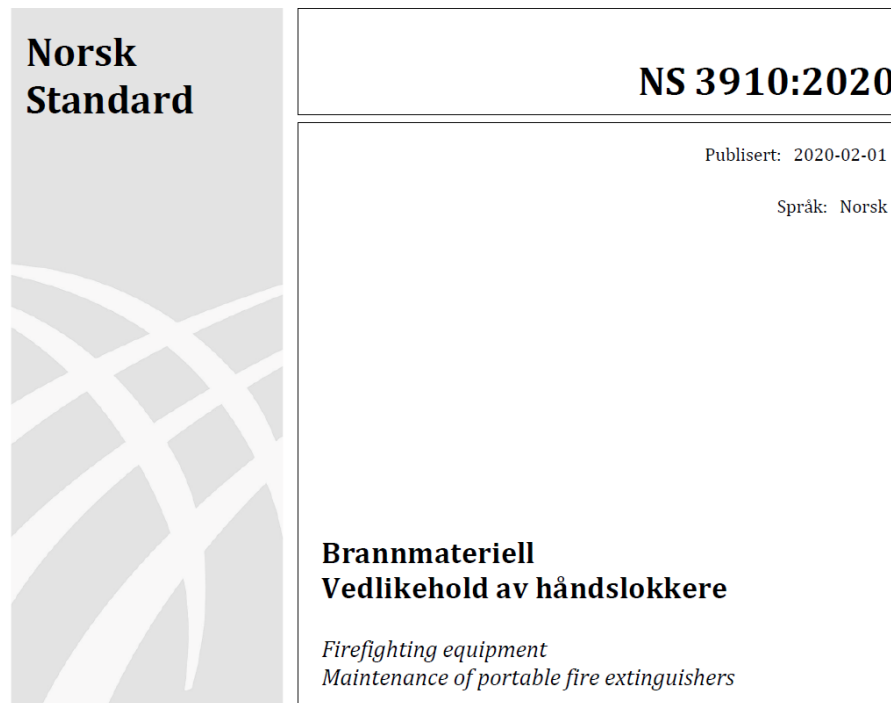
FDV (Forvaltning / Drift / Vedlikehold - Dokumentasjon)

- Sørg for å få oversendt dette av byggherre eventuelt leverandør
- Brannkonsept og branntegninger
- Alle branntekniske installasjoner skal ha FDV
- Be leverandøren av anlegget om hva som kreves av ettersyn
- Anbefaler styret til å gå til innkjøp av norsk standard (viktig å kjøpe den standarden som utstyret er installert etter). Norsk standard har ikke tilbakevirkende kraft.

Eksempel: Vedlikehold av håndslukkere

- Norsk standard NS 3910:2020 angir hva som inngår i vedlikehold av håndslukkere

Vedlikeholdsnivåer: Ettersyn / kontroll / service

6.2 Vedlikeholdsnivåer

Vedlikeholdet består av tre nivåer:

- ettersyn;
- kontroll;
- service.

Intervallene for vedlikehold skal utføres i henhold til tillegg A.

Ettersyn skal utføres i henhold til punkt 7 og tillegg A.

Kontroll skal utføres av en kompetent person og består av utvendig undersøkelse av håndsløkkeren, kontroll av trykk, kontroll av sløkkemiddel og eventuelt innvendig kontroll av beholder, i henhold til punkt 8 og tillegg A og B.

Service skal utføres av en kompetent person og består hovedsakelig av en innvendig kontroll av beholder, tømning/kontroll og eventuelt refylling av sløkkemiddel, eventuelt trykkprøving og en komplett overhaling av håndsløkkeren, i henhold til punkt 9 og tillegg A og C.

Ettersyn av håndslukkere – utføres av boligselskapet selv

7 Ettersyn

Eier skal utføre eller sørge for regelmessig ettersyn i henhold til tillegg A for å sikre at håndslukkerne til enhver tid er funksjonsdyktige. Om nødvendig skal eier sørge for at korrigerende tiltak blir iverksatt. Ved ettersyn skal det påses at håndslukkere:

- har gyldig kontrolldato;
- er plassert på angitt sted;
- er lett tilgjengelige, synlige og har bruksanvisningen vendt utover;
- har bruksanvisning som er lesbar;
- ikke er synlig skadd;
- med trykkindikator som visuelt angir trykket på grønt felt;
- har forsegling eller plombering som ikke er brutt;
- ikke har fremmedlegemer i utløpsdysen.

Håndslukkere med pulver som slokkemiddel skal ristes og snus opp ned noen ganger for å hindre at pulveret klumper seg.

Tabell A.1 - Vedlikeholdsintervaller

Type håndslukker	Ettersyn		Kontroll Standardens tillegg B		Service Standardens tillegg C
	i bolig	for øvrige	i bolig År	for øvrige År	År
Vann, skum og vannbasert	halvårlig	kvartalsvis	5	1	5
Pulver (trykkadd)	halvårlig	kvartalsvis	5	1	10
Pulver (med patron)	halvårlig	kvartalsvis	5	1	10
CO ₂	halvårlig	kvartalsvis	5	1	10

MERKNAD Tallene angir antall år mellom hvert vedlikehold.

Intervallene for nye apparater regnes fra produksjonsåret som er gravert i beholderen.

Bygningsmessige endringer

- Styret skal informeres dersom beboere ønsker bygningsmessige endringer.
- Undersøk med byggesak i kommunen om tiltaket er søknadspliktig eller ikke.
- Eks: Innglassing av balkonger:
  - Mulig økning av boarealet
  - Endring av selve branncellen
  - Økt fare for brannspredning mellom etasjer
  - Økning i brannenergi (brannbelastning)

Norsk brannvernforening

- Har utarbeidet brosjyren "Ta sikkerheten på alvor"
- Tilbyr gratis e-lærings kurs
- Hjelpemidler
  - Skjema for risikoanalyse
  - Skjema for HMS-tiltak
  - Råd om brannøvelse til boligselskaper
  - Eksempler på branninstrukser
- www.brannvernforeningen.no

Sikker Hverdag

- Utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Formålet er å forebygge uhell hjemme hos deg selv
- Dekker temaområder som brann, strøm, gass, farlige stoffer etc.
- www.sikkerhverdag.no

Sjekkliste for boligselskap

- Kan lastes ned ifra hjemmesiden til Rogaland brann og redning under fanen «Meldinger».

- www.rogbr.no

SJEKKLISTE

MED KONTROLLSPØRSMÅL

- Varsling
- Rømming
- Sløkking
- Forebygging av brann
- Adkomst for brannvesenet
- Kontakt brannvesenet

VARSLING

Varslingsutstyr i boenhetene	Kontrollspørsmål	Resultat/funn:
Det er et krav at hver boenhet skal ha minst én detektor eller røykvarsler i hver etasje, som skal dekke kjøkken, stue, sove utenfor soverom og sove utenfor teknisk rom. Alarmen skal høres tydelig på oppholdsrom og soverom når dørene mellom rommene er lukket.	Finnes det lovpålagt varslingsutstyr i alle boenheter?	
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) anbefaler å bytte nye røykvarslere hvert 8-10 år. Det er fordi eldre røykvarslere er utsatt for støv og skitt, noe som kan gjøre varslingssensoren ustabil. Røykvarslerbatteri må normalt byttes en gang i året. Dette er beboers ansvar, men det er en fordel å etablere en ordning der styret anskaffer batteri og deler ut. DSB anbefaler seriekoblede røykvarslere. Det finnes på markedet i dag røykvarslere med 5 og 10 års batteri som kan seriekobles.	Kan en ordning hvor styret går til innkjøp av røykvarslere til alle boenheter være en løsning hos dere? Har styret kartlagt behovet for dette?	
Varsling i fellesareal?	Kontrollspørsmål	Resultat/funn:

VARSLING

Takk for oppmerksomheten!

Tore Magnus Andersen

Tlf: 51 50 23 35

Mobil: 45 66 53 50

E-post: tore.magnus.andersen@rogbr.no